

Το ΟΧΙ του κλήρου στο έπος του 1940 (Ευδοξίας Αυγουστίνου. Φιλολόγου- Θεολόγου

/ [Γενικά Θέματα](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Αναμφισβήτητα το έπος του 1940 ανήκει σε όλους τους Έλληνες. Όλος ο λαός μας τότε ενωμένος με μία ψυχή, χωρίς κανένα δισταγμό, όρθωσε το ανάστημά του στον ορμητικό χείμαρρο του φασισμού και του ναζισμού. Έτσι, από αυτήν την τιτάνια μάχη, που ξεκίνησε τη Δευτέρα 28 Οκτωβρίου 1940, δεν θα ήταν δυνατό να απουσιάζει η Εκκλησία μας, ο ρόλος της οποίας σήμερα μονίμως αγνοείται η συστηματικά αποσιωπάται. Και, όπως πάντοτε, έτσι και το 1940 έσπευσε να καταγράψει με πράξεις ηρωισμού και αντίστασης την απροσκύνητη θέλησή της και να φανεί άλλη μία φορά ο φύλακας άγγελος του πονεμένου λαού και ο θύλακας της σωτηρίας του.

Με την κήρυξη του πολέμου η ιερά Σύνοδος υπό την προεδρία του Αθηνών Χρυσάνθου εξέδωσε διάγγελμα προς τον λαό: «Η Εκκλησία ευλογεί τα όπλα τα ιερά και πέποιθεν ότι τα τέκνα της Πατρίδος ευπειθή εις το κέλευσμα Αυτής και του Θεού, θα σπεύσωσιν εν μια ψυχή και καρδία να αγωνισθώσιν υπέρ βωμών και εστιών και της ελευθερίας και τιμής, και... θα προτιμήσωσι τον ωραίον θάνατον από την άσχημον ζωήν της δουλείας... Επιρρίψωμεν επί Κύριον την μέριμναν ημών...».

Τότε, χωρίς χρονοτριβή, ογδόντα τέσσερις κληρικοί όλων των βαθμίδων εγκαταλείποντας τις άλλες επείγουσες υποχρεώσεις και διακονίες τους σκαρφάλωσαν χωρίς ποτέ κάποιος να επιστρέψουν στα βουνά της Βορείου Ηπείρου, για να ενισχύσουν τον έλληνα στρατιώτη με τα πύρινα κηρύγματά τους, την εξομολόγηση, τη θεία Λειτουργία. Συμπορεύθηκαν μαζί του στη δόξα, μα και

στην οδύνη και στη θανά. Πόσες φορές δεν δρόσισαν τα φρυγμένα χείλη των στρατιωτών, δεν σκούπισαν τα δάκρυα και τον ιδρώτα τους, περιθάλποντας τους ήρωες, σαν να 'ταν δικοί τους! Κι άλλοτε πάλι νεκροστόλισαν και κήδευσαν τους λιονταρόψυχους που θυσιάστηκαν στο πεδίο της μάχης.

Κι όταν τον Απρίλιο του 1941 οι Γερμανοί μπήκαν νικητές στην Ελλάδα, πάλι η Εκκλησία επωμίσθηκε το μεγάλο βάρος για τη διάσωση του λαού. Πρώτος σήκωσε τη σημαία της Αντίστασης ο «υπέρτατος πνευματικός ηγέτης» ο αρχιεπίσκοπος Αθηνών Χρυσάνθος. Αρνήθηκε να συμμετάσχει στην επιτροπή παράδοσης της πόλης των Αθηνών αρνήθηκε να τελέσει Δοξολογία στον μητροπολιτικό ναό των Αθηνών αρνήθηκε να ορκίσει την κατοχική Κυβέρνηση Τσολάκογλου, με τίμημα την απομάκρυνση από τον θρόνο του.

Διάδοχός του ο «φιλόστοργος και άκαμπτος πατριώτης» Δαμασκηνός αποδείχτηκε μεγάλη και ηγετική προσωπικότητα. Ίδρυσε τον Ελληνικό Οργανισμό Χριστιανικής Αλληλεγγύης (Ε.Ο.Χ.Α.) και απηύθυνε αγωνιώδεις εκκλήσεις στον ανά τον κόσμο Ερυθρό Σταυρό για αποστολή βοήθειας προς τον κακουχούμενο ελληνικό λαό.

Περιδιαβαίνοντας τα μονοπάτια της ιστορίας κλίνουμε ευλαβικά το γόνυ μπροστά στη μεγαλοσύνη των Πατέρων μας: Ο θαρραλέος μητροπολίτης Ιωαννίνων Σπυρίδων Βλάχος από την πρώτη στιγμή βρέθηκε στο Μέτωπο και μπήκε πρώτος μαζί με τους στρατιώτες στο ελεύθερο Αργυροκάστρο. Ο μητροπολίτης Μυτιλήνης Ιάκωβος ο Α΄, όταν οι Γερμανοί εισήλθαν στην πόλη της Μυτιλήνης, ενώπιον του ανώτατου γερμανού στρατιωτικού διοικητή δήλωσε τεταγμένος από τον Θεό να προστατεύει το ποίμνιό του.

Ο μητροπολίτης Δημητριάδος Ιωακείμ, μετά τους βομβαρδισμούς που υπέστη ο Βόλος μένει εκεί, συγκακουχούμενος με τον λαό του Θεού προσπαθώντας να τον εμπνεύσει. Ο μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Γεννάδιος στην απαίτηση του στρατιωτικού διοικητή να του υποδείξει ομήρους προσήλθε στη γερμανική Κομμαντατούρ με κάποιους ιερείς και δήλωσε: «Εμείς είμεθα οι ζητηθέντες όμηροι».

Πόσα επίσης χρωστά το Αίγιο στον αρχιμανδρίτη Κωνστάντιο Χρόνη (μετέπειτα Αλεξανδρουπόλεως), ο οποίος το έσωσε από ολοκληρωτική καταστροφή, όταν ο γερμανός στρατιωτικός διοικητής το απειλούσε μετά τις σφαγές στα Καλάβρυτα. Ο μετέπειτα μητροπολίτης Τρίκκης και Σταγών Διονύσιος Χαραλάμπους, ενώ βρισκόταν έγκλειστος στο στρατόπεδο συγκεντρώσεως των Γερμανών «Π. Μελά» στη Θεσσαλονίκη, του εξασφαλίσθηκε η δυνατότητα να ελευθερωθεί. Δεν τη δέχθηκε. Έμεινε με τους συγκρατούμενούς του, για να τους ενισχύει. Οδηγήθηκε στο Άουσβιτς και έφθασε «παραπλήσιον θανάτου». Ο αρχιμανδρίτης Διονύσιος Παπανικολόπουλος, μετέπειτα μητροπολίτης Εδέσσης και Πέλλης τη Μεγάλη Πέμπτη του 1941 με τα φλογερά του λόγια κατάφερε να σώσει από τους βομβαρδισμούς και τον εξευτελισμό το ιστορικό θωρηκτό «Αβέρωφ».

Αλλά και «η Εκκλησία της Κρήτης», γράφει ο Στέφανος Μυλωνάκης «ουδέποτε ουδαμώς υστέρησεν εις εκδηλώσεις πατριωτισμού, θυσίας και ολοκαυτωμάτων... Άπαντες... ευρέθησαν αμέσως εις τας επάλξεις και προμαχώνας της προσφιλούς πατρίδος... Βλέπομεν και πάλιν επισκόπους τραυματιζομένους... φυλακιζομένους... τυφεκιζομένους πλην ουδέποτε ενδίδοντας η υποχωρούντας».

Στον αγώνα ακόμη συμμετείχαν δυναμικά και τα μοναστήρια μας, που πάντοτε στάθηκαν οι κυματοθραύστες των βαρβαρικών επιθέσεων. Κάποια καταστράφηκαν από τους κατακτητές, άλλα λεηλατήθηκαν, πυρπολήθηκαν, ανατινάχθηκαν, πλήρωσαν βαρύ τον φόρο του αίματος. Ιδιαίτερως αναφέρουμε τα μοναστήρια του Αγίου Όρους, της Ύδρας, των Αγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων στη Σπάρτη, της Δαμάστας στη Λαμία, του Μεγάλου Σπηλαίου και της Αγίας Λαύρας, της Βελλάς στα Ιωάννινα που μετατράπηκε σε Νοσοκομείο.

Ατελείωτο το συναξάρι των εθνομαρτύρων κληρικών μας, που προμάχησαν για να αναπνέουμε εμείς τον ζείδωρο άνεμο της ελευθερίας!

Για τις τόσες όμως θυσίες και την «κένωση» την οποία υπέστη η Εκκλησία μας, χάριν του Γένους μας, δέχεται διαρκώς ταπεινώσεις και αμφισβητήσεις από εκείνους που κατά λόγον δικαιοσύνης της χρωστούν ευγνωμοσύνη. Ας μας συγχωρέσει ο Θεός για την αφροσύνη μας και τα ολέθριά μας λάθη.

Πηγή: fdathanasiou.wordpress.com